RG.0002.2.2026

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA 2025 ROK

1. Podstawa prawna i dokumenty programowe

Realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowi zadanie własne gminy. Zakres działań określają w szczególności: ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).

W 2025 roku działania realizowano w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty uchwałą Nr 339/XLIX/2023 Rady Gminy Piątnica z dnia 28 lutego 2023 r. (dalej: Program).

Niniejsze sprawozdanie przedstawia wykonanie zadań Programu w 2025 r., w tym działania interwencyjne wobec osób nadużywających alkoholu, działania edukacyjno-profilaktyczne, kontrolę rynku sprzedaży alkoholu oraz wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu.

2. Cel, misja oraz założenia programu

Misją Programu jest ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także wzmacnianie czynników chroniących w rodzinie i środowisku szkolnym.

Cel strategiczny Programu w 2025 roku obejmował w szczególności:

- zwiększenie bezpieczeństwa społecznego i poprawę funkcjonowania rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i specjalistycznej,
- wzmacnianie działań profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży,
- ograniczenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich poprzez nadzór nad przestrzeganiem przepisów.

Cele operacyjne realizowano poprzez działania Komisji (posiedzenia, rozmowy motywujące, kierowanie do biegłych i sądu), współpracę z instytucjami, profilaktykę szkolną, kampanie społeczne oraz wspieranie inicjatyw lokalnych.

3. Diagnoza i opis lokalnej sytuacji problemowej

Diagnoza lokalna była oparta na informacjach pochodzących z GKRPA, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji oraz sygnałach płynących ze środowiska szkolnego. Analizowano także zgłoszenia mieszkańców dotyczące nadużywania alkoholu, konfliktów rodzinnych, zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych i przemocy domowej.

W 2025 roku Komisja monitorowała sytuację w 29 rodzinach. W sprawach tych powtarzały się problemy dotyczące: nadużywania alkoholu, osłabienia więzi rodzinnych, trudności wychowawczych oraz występowania zachowań agresywnych. W części przypadków nadużywanie alkoholu miało charakter przewlekły, a podejmowane oddziaływania wymagały dłuższego czasu oraz konsekwentnego łączenia narzędzi motywujących, wsparciowych i prawnych.

W zakresie zagrożeń wśród młodzieży istotne znaczenie miały działania profilaktyczne dotyczące sięgania po alkohol, eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi oraz tzw. dopalaczami, a także zachowań ryzykownych i uzależnień behawioralnych.

4. Organizacja pracy GKRPA i tryb postępowania

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa przy Wójcie Gminy Piątnica. Podstawową formą pracy Komisji są posiedzenia, podczas których rozpatrywane są zgłoszenia, analizowane dokumenty, przeprowadzane rozmowy motywujące oraz podejmowane decyzje o dalszych krokach.

Typowy tryb postępowania w sprawach osób nadużywających alkoholu obejmuje:

- przyjęcie zgłoszenia (od instytucji lub mieszkańców) i wstępną analizę informacji,
- wezwanie osoby na rozmowę motywującą oraz zebranie informacji od członków rodziny,
- w razie potrzeby – skierowanie na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii,
- w przypadkach uzasadnionych – przygotowanie i złożenie wniosku do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do leczenia,
- monitorowanie sytuacji rodziny oraz współpraca z OPS/Policją/Zespołem Interdyscyplinarnym.

Komisja w toku prowadzonych spraw kładzie nacisk na podejmowanie leczenia dobrowolnego, a postępowanie sądowe traktuje jako rozwiązanie ostateczne, stosowane w sytuacjach utrwalonego nadużywania alkoholu, braku współpracy oraz występowania szkód w rodzinie i otoczeniu.

5. Działania interwencyjne i motywujące do leczenia

W 2025 roku odbyło się 28 posiedzeń Komisji. W trakcie prac monitorowano sytuację w 29 rodzinach, w tym 17 spraw nowych z 2025 r. oraz 14 spraw kontynuowanych z lat ubiegłych.

Przeprowadzono 31 rozmów motywujących z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu. W wyniku działań Komisji 4 osoby podjęły dobrowolnie leczenie odwykowe. W stosunku do 5 osób podjęto decyzję o skierowaniu na badania przez biegłych sądowych, natomiast wobec 4 osób skierowano wniosek do Sądu Rejonowego w Łomży o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Na spotkania Komisji zapraszano również członków rodzin w celu zebrania informacji o sytuacji domowej oraz ustalenia skali szkód wynikających z nadużywania alkoholu. W rozmowach podkreślano znaczenie bezpieczeństwa dzieci oraz konieczność stabilizacji funkcjonowania rodziny.

Osobom i rodzinom przekazywano informacje o możliwościach uzyskania pomocy, w tym o placówkach prowadzących terapię dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz o dostępnych formach wsparcia psychologicznego i prawnego.

6. Współpraca międzyinstytucjonalna

Realizacja Programu wymagała ścisłej współpracy z instytucjami i służbami, które posiadają kompetencje w zakresie pomocy społecznej, bezpieczeństwa oraz pracy z rodziną.

W 2025 r. GKRPA współpracowała w szczególności z:

- Komendą Miejską Policji w Łomży oraz Posterunkiem Policji właściwym dla terenu gminy,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Piątnicy,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- placówkami oświatowymi z terenu Gminy Piątnica (dyrektorzy, pedagodzy, psychologowie),
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży,
- Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- służbą zdrowia (POZ) oraz kuratorami sądowymi – w zakresie wymiany informacji i kierowania do wsparcia.

Współpraca obejmowała m.in. konsultacje przypadków rodzin wymagających wsparcia, koordynację działań w ramach procedury „Niebieskie Karty", działania informacyjne i edukacyjne w szkołach oraz przekazywanie informacji o formach leczenia i wsparcia.

7. Działania profilaktyczne i edukacyjne

Działania profilaktyczne koncentrowały się na wzmocnieniu czynników chroniących u dzieci i młodzieży oraz na wspieraniu rodziców i opiekunów w zakresie budowania postaw prozdrowotnych.

W 2025 r. zrealizowano w szczególności:

- działania edukacyjne w szkołach (warsztaty, pogadanki, spotkania ze specjalistami),
- działania informacyjne dla rodziców/opiekunów dotyczące rozpoznawania zachowań ryzykownych i sposobów reagowania,
- promocję aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia jako alternatywy dla zachowań ryzykownych.

W ramach działań szkolnych zwracano uwagę na konsekwencje zdrowotne i prawne używania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, a także na umiejętności społeczne (asertywność, radzenie sobie ze stresem, umiejętność odmawiania).

8. Przeciwdziałanie narkomanii

W 2025 roku, w ramach działań dotyczących przeciwdziałania narkomanii, przeznaczono 4 000,00 zł na spotkania edukacyjne pt. „Uzależnienia: narkotyki, dopalacze i skutki zażywania". Spotkania przeprowadzono w szkołach z terenu Gminy Piątnica, a udział w nich wzięło 89 uczniów klas VII–VIII.

W trakcie spotkań omawiano m.in. mechanizmy uzależnienia, wpływ substancji psychoaktywnych na organizm, skutki społeczne zażywania oraz elementy odpowiedzialności prawnej. Wskazywano również miejsca, w których można uzyskać pomoc w sytuacji zagrożenia używaniem substancji psychoaktywnych.

9. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Zespoły kontrolne GKRPA regularnie przeprowadzały kontrole dotyczące przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż/podawanie napojów alkoholowych. Łącznie przeprowadzono 28 kontroli punktów działających w poprzednich latach oraz 1 oględziny nowego punktu sprzedaży alkoholu.

Wydano 11 postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W trakcie kontroli informowano sprzedawców o obowiązujących zakazach, w szczególności o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz zakazie sprzedaży pod zastaw.

10. Limity zezwoleń i stan na 31.12.2025 r.

W 2025 roku w Gminie Piątnica obowiązywał limit punktów sprzedaży zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Piątnica Nr 248/XLIII/2018 z dnia 20 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) wynosi: A – 30, B – 22, C – 23, natomiast w miejscu sprzedaży (gastronomia): A – 12, B – 9, C – 9.

Rodzaj	Limit	Stan na 31.12.2025	Uwagi
Sklepy (A/B/C)	30 / 22 / 23	20 przedsiębiorców: piwo 21, wino 15, wódka 18	Zezwolenia aktywne
Gastronomia (A/B/C)	12 / 9 / 9	6 przedsiębiorców: piwo 7, wino 4, wódka 6	Zezwolenia aktywne

11. Dofinansowania i wsparcie działań (szkoły, wydarzenia, transport, kolonie)

W 2025 roku w ramach realizacji Programu udzielono dofinansowania dla jednostek oświatowych oraz wsparcia działań profilaktycznych i integracyjnych. Poniżej przedstawiono zestawienie najważniejszych dofinansowań przekazanych w roku sprawozdawczym.

- zakup filmów profilaktycznych dla szkół – 11 808,00 zł,
- zakup mebli do biblioteki – 17 800,00 zł,
- współorganizacja pikniku profilaktycznego – 10 000,00 zł,
- dofinansowanie pobytu dzieci na koloniach – 23 000,00 zł,
- usługa transportowa związana z realizacją działań profilaktycznych – 3 500,00 zł.

Wskazane wydatki służyły wzmocnieniu działań profilaktycznych realizowanych w środowisku szkolnym, zwiększeniu dostępności atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego oraz ograniczaniu zachowań ryzykownych.

Zadania publiczne z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom – organizacje pozarządowe (2025)

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Tytuł zadania	Dotacja (zł)	Wydatki (zł)	Uczestnicy / uwagi
1	GKS FORTY PIĄTNICA	ul. Szkolna 23, Piątnica	Pozalekcyjne zajęcia sportowe z elementami profilaktyki	38 000	38 000	90
2	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Piątnica	ul. Krótka 2, Piątnica	Działalność informacyjna i edukacyjna	9 000	9 000	220
3	Fundacja LOGOS	Wierzbowo 13	LOKOMOTYWA	7 000	7 000	11
4	KGW ŻELECHY	Żelechy 3	Festyn rodzinny i działania profilaktyczne	6 000	6 000	250
5	Fundacja Ruch dla Zdrowia	Łomża	Lato Pełne Zdrowia	9 000	0	zwrot dotacji
6	Fundacja Wektory Współpracy	Piątnica Włościańska	Senior w formie	9 000	8 624,05	80
7	Fundacja LOGOS	Wierzbowo 13	Przystań – klub młodzieżowy	8 000		nie rozliczono
8	Fundacja Rodzina i Przyjaciele	ul. Zielona 4, Piątnica	Poznaj Rodzinę Lutosławskich	9 000	9 000	72

RAZEM: 95 000,00 zł przyznanej dotacji; faktycznie poniesione wydatki: 85 624,05 zł.

Analiza wydatków

W ramach swojej działalności Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piątnicy w 2025 roku wydatkowała kwotę 76 227,51 zł na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi. Zrealizowano 85,65% planu wydatków.

Kwota ta obejmowała następujące koszty:

– diety członków komisji, psychologa i wynagrodzenie pełnomocnika – 71 120,00 zł (zrealizowano 98,78% planu),

– koszty postępowania sądowego – 30,00 zł (zrealizowano 1% planu),

– warsztaty i szkolenia – 760,00 zł (zrealizowano 38% planu),

– badania psychologiczne i psychiatryczne – 2 100,00 zł,

– pozostałe (usługi pocztowe, pieczątki) – 2 217,51 zł (zrealizowano 43,18% planu).

Środki te przeznaczono na realizację ustawowych zadań Komisji, w szczególności prowadzenie postępowań wobec osób nadużywających alkoholu, kierowanie na badania biegłych oraz realizację działań profilaktycznych.

Analiza struktury wydatków wskazuje, że największa część środków finansowych została przeznaczona na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, które obejmowały działania profilaktyczne, sportowe oraz edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i mieszkańców gminy. Na ten cel przeznaczono blisko **55% budżetu programu**.

Istotną część wydatków stanowiło również **dofinansowanie działań profilaktycznych realizowanych w środowisku szkolnym oraz wsparcie wypoczynku dzieci i młodzieży**, co stanowi ważny element profilaktyki poprzez promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

WÓJT
mgr Krzysztof Ryszard Kozicki